

Welke toekomst voor parochiezaal?

Feestzaal maakt plaats voor kleinere en beter aangepaste secretariaten en vergaderlokalen

- ▶ Financiële druk op parochies groeit
- ▶ Verenigingen bezorgd over parochielokalen
- ▶ Kleinschalige projecten tonen de nieuwe weg

Jan COLLA

Staat de klassieke parochiezaal onder druk? De schaalvergroting in veel lokale gemeenschappen en de investeringen die steden en gemeenten zelf doen in lokalen en zalen, maken verenigingen bezorgd. Zo trok Okra Antwerpen onlangs naar het bisdom, omdat het vreest dat vergaderlokalen te duur worden. Andere zorg: welke impact heeft de herstructurering van parochies?

Er is wel degelijk een evolutie aan de gang, zo blijkt. „Je kunt je inderdaad afvragen of er nog overall nood is aan eigen parochiezalen, gezien de vaak modernere infrastructuur die steden en gemeenten op veel plaatsen zelf aanbieden”, zegt Christos Knieper van de dienst kerkfabrieken van het bisdom Hasselt. „De schaalvergroting heeft nog niet zoveel impact. Parochies blijven ook in grotere pastorale gehelen juridisch autonoom. Wel moeilijk is dat veel gemeentebesturen vandaag geen onderscheid meer maken tussen parochie en kerkfabriek. ‘Hun geld is geld van de Kerk’, redeneren ze, en ze gooien dat allemaal op een hoopje. De financiële middelen van kerkfabrieken zijn echter enkel bedoeld voor kerkelijk patrimonium of voor de eredienst. Soms zijn kerkfabrieken wel eigenaar van een parochiezaal of van de grond, maar de uitbating

gebeurt doorgaans door parochiale of andere vzw's.”

De financiële druk op parochies wordt groter, weet Jan Lenaers, woordvoerder van het bisdom Hasselt. „Gemeentebesturen zijn vaak bereid oude zalen over te nemen om er een buurthuis van te maken. Zo gaan de deuren van een parochiezaal wel open voor alle verenigingen. Traditioneel kerkelijke verenigingen kunnen niet meer zomaar gratis of goedkoop lokalen huren, of ze verliezen hun voorrecht. Ze moeten de administratieve weg volgen, langer vooraf reserveren, meer betalen. Ik kan me voorstellen dat zo iets een grote aanpassing is, maar het is onvermijdelijk.”

„Verenigingen met de K zijn onze eerste gasten. Zij krijgen voorrang”

Als kerkgemeenschap moeten we die maatschappelijke evolutie ernstig nemen en consequent zijn, meent Freddy Biets, verantwoordelijke financiën en patrimonium in het bisdom Hasselt. „Vroeger was de groep mensen die naar de kerk ging dezelfde als de groep die gebruik maakte van de parochiezaal. Zo'n zaal had een duidelijk maatschappelijk doel, mensen van de lokale geloofsgemeenschap verenigen. Ze gaven geld tijdens de collecte in de kerk en dat vloeiende als het ware terug naar ‘hun’ zaal. Vandaag zijn er minder vieringen, minder kerkgangers en dus minder inkomsten. Andere mensen maken ook gebruik van die lokalen en dus ligt de maatschappelijke invulling niet meer bij de parochie, maar bij het gemeente- of stadsbestuur. Grote feest-

zalen bouwen, onderhouden en uitbaten, is niet langer ons doel. Moeten wij als Kerk nog faciliteiten voorzien voor koffietafels van wie niet kerkelijk begraven is? Een feestzaal voor wie niet voor de Kerk huwt, voor een Lentefeest of een Suikerfeest? Als dat kan, mag het, maar we moeten ons niet meer verplicht voelen. We moeten voorzichtig zijn met de taken die we opnemen en het geld dat we nog investeren.”

Dat hoeft overigens niet het einde van de parochiezaal te betekenen. „Maak van de nieuwe zalen parochiesecretariaten in de brede zin, met vergaderlokalen en eventueel een ruimte voor kleinere recepties. Een mooi voorbeeld in ons bisdom is Neeroeteren. Een bouwpromotor kocht de oude parochiezaal en bouwde in ruil wat verderop, vlak bij de federatiekerk, een kleinere zaal met kantoren en vergaderruimte. Beter aangepast, functioneler en allereerst bedoeld voor wie kerkbetrokken is.”

Dat model bestaat ook in Eeklo (bisdom Gent). „We verkochten onze oude feestzaal *Beukenhof*, en met de opbrengst bouwden we een nieuw dekenaal pastoraal centrum vlak bij de kerk”, vertelt deken Wilfried Van Wilder. „Dat is geen feestzaal meer, maar een interparochiaal secretariaat. De nadruk ligt op de ontmoeting. Het bedruipt zichzelf ook. Iedereen betaalt een redelijke prijs, ook wij zelf als dekenale stuurgroep. De verenigingen met de K zijn onze eerste gasten. Zij hebben voorrang. Voor de rest bekijken we elke aanvraag apart, we sluiten principieel enkel partijpolitieke bijeenkomsten uit.”

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be

STANDPUNT

Luk VANMAERCKE

Missie Vlaanderen

„De tijd dat zowat iedere Vlaming een ‘nonkel pater’ of ‘tante nonneke’ had, ergens in een exotische missiepost, is lang vlogen. Wat rest zijn herinneringen aan wonderlijke dia-avonden, ijverig zilverpapier sparen en centjes stoppen in knikkende beeldjes op de toog bij de bakker. Tenminste, zo lijkt het. In werkelijkheid rest er veel meer. Overall ter wereld is de katholieke Kerk nog actief aanwezig met missiewerk. De aard van dat werk is wel ingrijpend veranderd, zo blijkt uit ons missiedossier dat u verder in dit nummer van *KERK & leven* leest (zie bladzijden 10 en 11).

De meest opmerkelijke ontwikkeling is de verschuiving van zeltjes winnen naar dienstbaar aanwezig zijn. Het christendom is een godsdienst die zich geroepen voelt om haar blijde boodschap wereldwijd te verkondigen. Dat is van alle tijden. De manier waarop dat gebeurt, is echter wel grondig veranderd. Scheutist Eric Manhaeghe formuleert het zo: „Lange tijd was missie verbonden met een veroveringsperspectief dat nauw aansloot bij het kolonialisme. Tegenwoordig probeert missie veeleer antwoorden te bedenken op actuele problemen die iedereen uitdagen.”

Anders gezegd, missionarissen zijn vandaag geen mensen die hun geloof ongevraagd en ongewenst komen opdringen, maar bruggenbouwers die aanknopingspunten zoeken bij de plaatselijke bevolking en inspirerend trachten te zijn in alles wat ze doen en zeggen. Dat kan tot bekeerding leiden, maar er worden geen streepjes meer gezet. Die houding is een stuk bescheidener dan de oude missioneringsdrang, maar de ootmoed is nu eenmaal een christelijke deugd. Zuster Lieve Stragier antwoordt dat heel mooi: „Het is geen geografisch concept meer, maar een houding. Je komt als gast, als iemand die nog iets kan leren en bereid is iets te doen aan de situaties die je rond je ziet.”

We stellen ook grote verschillen vast tussen de diverse werelddelen. In Afrika en Latijns-Amerika, de meest traditionele missiegebieden, bespeuren we een zeker pessimisme. Missionering loopt er vandaag een stuk minder vlot dan voorheen. In Azië klinkt het tegenovergestelde geluid. Dat continent – dat traditioneel veel minder christelijke gebieden telt – lijkt nu het christendom te ontdekken en biedt groeiende kansen voor missiewerk. Sommige uitdagingen zijn dan weer universeel, zoals het zoeken naar een vredelievend en respectvol samenleven tussen verschillende christelijke Kerken en andere godsdiensten, zowel oude als nieuwe. De concurrentie tussen religies kan hard zijn en ontspoorde soms tot geweld. Dat kan uiteraard nooit wenselijk zijn.

De meest opmerkelijke les uit ons missiedossier moeten we echter niet in verre oorden zoeken, maar dicht bij huis. „Eigenlijk is België vandaag bij uitstek een missieland”, zegt Eric Manhaeghe. En de congregatie van Scheut voegt de daad bij het woord, want ze vestigt nu een internationale gemeenschap in het Antwerpse. Het fenomeen van buitenlandse priesters in Vlaanderen lijkt daarmee een nieuw stadium te bereiken. Vlaanderen als missiepost? Leven we in een heidens land, dat door Afrikanen, Amerikanen en Aziaten opnieuw op het rechte pad moet worden gezet? Nee, dat zou een ouderwetse visie op missiewerk zijn. Dat missionering meer en meer tweerichtingsverkeer wordt, is echter overduidelijk.

Misschien moeten we echter nog een stap verder doen. Zijn we als gelovigen niet geroepen om zelf missiewerk te verrichten? Zuster Lieve Stragier zegt daar heel behartigenswaardige dingen over: „Missie is de kern van de Kerk. Heel wat gelovigen moeten echter ontdekken dat zijzelf net zo goed missionaris zijn als die man in Congo met zijn baard. Als wij niet allen bereid zijn om ons geloof te delen, kan de Kerk niet voortbestaan.” Dat is wellicht de meest wijze les die we vandaag krijgen. Missionaris zijn is geen beroep, het is een levenshouding. Durven gelovigen in Vlaanderen nog over hun geloof te getuigen? We zijn allemaal missionaris, maar we beseffen het niet altijd.„

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be

* Kerkplein, het hedendaagse interparochiale secretariaat in Eeklo. © Lud Dewaele